

6.1 Parašykite pusdalyvio formas:

būti, yra, buvo
 parodyti, parodo, parodė
 keliauti, keliauja, keliavo
 lankytis, lankosi, lankėsi
 eiti, eina, ėjo
 gyventi, gyvena, gyveno
 šokti, šoka, šoko
 valytis, valosi, valėsi

6.2 Pakeiskite pagal pavyzdį: Geriausiai gamtą pajuntame, kai keliaujame pėsčiomis.
Geriausiai gamtą pajuntame keliaudami pėsčiomis.

Kol laukiate draugų, apžiūrėkite informacinius standus.

Važiavome į Jurbarką ir pakeliui aplankėme Panemunės miestelius.

Kai važiuosite į Jurbarką, pakeliui aplankykite Panemunės miestelius.

Ji vaikščiojo po apylinkes ir klausėsi įdomių pasakojimų.

Jos važiavo dviračiais ir dainavo linksmas liaudies dainas.

Kai Jurgis ruošėsi kelionei, nemanė, kad tiek daug pamatys.

Kai Lina buvo Aukštaitijos nacionaliniame parke, aplankė Ginučių malūną.

6.3 Pusdalyvis II

Tvary mohou mít samozřejmě také reflexivní podobu:

	sg.	pl.
Masc.	dirb-dam-as-is	dirb-dam-ie-si
Fem.	dirb-dam-a-si	dirb-dam-os-i

6.4 Veikiamosios rūšies esamojo laiko dalyviai (aktivní participia přítomného času)

	přítomný čas			
	sg.		pl.	
	m.	ž.	m.	ž.
aktivum	dirb-ąs/-antis	-anti	dirb-ą/-antys	-ančios
	raš-ąs/-antis	-anti	raš-ą/-antys	-ančios
	myl-įs/-intis	-inti	myl-į/-intys	-inčios

- Aktivni participium přítomného času jako **přísudek** – nepřímá řeč:
Tadas sako: - Dabar nedirbu, tik studijuoju.
Tadas sako, kad jis dabar nedirba, tik studijuoja.
Tadas sako dabar nedirbas, tik studijuojas.
- Participium jako **přívlastek**:
dirbantis žmogus, mylinti mama

6.5 Perskaitykite balsu:

Lietuva – nedidelė Vidurio Europos šalis prie Baltijos jūros. Teritorijos dydžiu (65 300 km²) ji panaši į Airiją. Iš rytų į vakarus Lietuvos teritorija siekia 373 km, iš šiaurės į pietus – 276 km. Nuo Lietuvos geografinio vidurio iki Žemės pusiaujo yra 6 129 km, iki Šiaurės ašigalio – 3 873 km.

Mūsų šalis ribojasi su penkiomis kaimyninėmis valstybėmis. Šiaurėje Lietuva turi 588 km ilgio sieną su Latvija, rytuose ir pietuose – 660 km sieną su Baltarusija. Pietvakariuose Lietuva ribojasi su Lenkija (sienos ilgis – 103 km) ir Rusijos federacija (273 km). Daugiau kaip trys ketvirtadaliai Lietuvos sienų driekiasi upėmis ir ežerais. Bal-

tijos jūroje Lietuvos ekonominė zona (apie 6 400 km²) pasiekia Švedijos vandenį. Didžiuojamės savo gražiu pajūriu, kurio ilgis – beveik 100 km.

Lietuva – tikras lygumų kraštas. Labiausiai tai pajusite iš rytinės šalies dalies važiuodami į vakarinę – prie Baltijos jūros. Aukščiausia mūsų kalva – 293,8 m virš jūros lygio pakilęs Aukštėjo kalnas.

Lietuva dažnai vadinama ežerų ir upių kraštu, nes 4 proc. jos teritorijos sudaro vandenys. Vien upių ir upelių Lietuvoje yra 22 200 (ilgiausia upė – Nemunas), ežerų – 2 830.

6.6 Dalykinis laiškas

Kaip kreiptis: Gerbiamasis/Gerbiamoji... : Gerbiamasis profesoriau

Gerbiamas/gerbiama + titulas + vardas, pavardė

Gerbiamas pone/gerbiama ponija/gerbiama kolege/pone profesoriau

Kaip pradėti: Esu Masaryko universiteto, Kalbotyros ir baltistikos instituto studentas...

Labai ačiū už tokį malonų laišką.../ Dėkoju už suteiktą informaciją

Gavau Jūsų laišką/ Esu dėkingas/dėkinga, kad suteikėte man taip reikalingą informaciją

Kreipiuosi į Jus norėdamas gauti informaciją apie.../ norėdamas sužinoti apie...

Norėčiau pasiteirauti apie.../Gal galėtumėte suteikti informaciją apie...

Kaip užbaigti: Iš anksto dėkoju

Su geriausiais linkėjimais/pagarbiai/ Jus gerbiąs, gerbiantis/gerbianti + (titulas) + vardas, pavardė

Mandagios frazės: Prašyčiau, pageidaučiau, norėčiau gauti informaciją, būčiau dėkinga už suteiktą informaciją, ar negalėtumėte/gal galėtumėte man suteikti informacijos apie (ką)

6.7 Pratimas

Jeigu: a) kambaryje tvanku
b) kambaryje netvarkingai išmėtyti drabužiai, knygos ir kiti dalykai
c) nešvarus kilimas
d) ant stalo ir lentynų daug dulkių
e) kambaryje šalta o langas atidarytas
f) šiukšlių dėžė pilna šiukšlių
g) kriauklė pilna nešvarių indų

Sakome: 1) Sutvarkykite.....
2) Prašom nuvalyti.....
3) Prašom uždaryti.....
4) Būk geras, išplauk.....
5) Prašom išsiurbti.....
6) Atidaryk.....
7) Išnešk.....